

Este de două ori în septemana: **Joi-a** și **Dominec'a**; era când va pretinde importanță materială, va eși de trei sau de patru ori în septemana.

Pretului de prenumerațiune.
 pentru Austria:
 pe anu întregu 8 fl. v. a.
 „ diumetate de anu 4 fl. v. a.
 „ patrariu 2 fl. v. a.
 pentru Romania și străinatate:
 „ anu întregu 12 fl. v. a.
 „ diumetate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. core-spondintii nostri, si de dreptul la Redactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde s'au adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau expeditiunea; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunturi si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde câte 7 cr. pe linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului câte 80 cr. pentru una data se antecipa.

Invitare de prenumerațiune

la

„ALBINA“

pentru alu IV-lea patrariu de anu, ce incepe la 1. octomvre. Pretiurile si conditiunile remanu cele de pana acuma, precum se vedu insemnate in fruntea foii. — **Redactiunea.**

Budapesta, in 9/21 noiemvre 1874.

Caus'a cea mare, ce ne interesăia atât de multu si care agita, ca se nu dice-mu — torturăia spiritele millioneloru de Romani, — alegerea din Sibiu de la 1. noiemvre n. — de trei septemane de dile — nici pana astadi nu si-a aflatu pre nalt'a deslegare, resp. confirmarea MSale, Imperatului si Regelui.

Dupa esperintiele din trecutu, nu se pôte se nu pricepem ca, deca domniloru ministri concerninti, cari au se substerna MSale caus'a cu votulu lor, li-ar fi venitu la socota acesta alegere, ei — de multu, pe data, o substerneau si se intaria.

Ei dar — si refusulu ce s'a datu congressului serbescu inprivinti'a alegerii lui *Stoicoviciu*, inca a urmatu mai curendu; — firesce, pentru ca despre acelu refusu scia din capulu locului tota lumea, scia din insesi comunicatiunile directe ale ministrilor si ale comisariului regiu *Hueber*. Cine in sa — sub soarele lui Ddieu, potea se preveda si se se astepte, ca o alegere ca a parintelui *Poppasu*, a celui mai betranu in biserica si intre episcopi, si acelui — de o suta de ori probatu — mai leale si mai supusu guvernului dintre toti lealii si supusii, — ca o alegere ca acest'a, pôte se intempe dificultati in cerourile mai nalte??!

Se curmamu totusi astfelu de frementari a mintii nostre simple, si se asteptamu mai departe in rabadare, lasandu naltului si pre-intieptului si patrioticului guvernului, se-si fremente de ocamdata elu a sa, de sicuru mai puternica minte, era noi se ni propunemu si acuma, casi alta data in asemenea grea situatiune, a ne acomoda imprejurariloru cum vom scii mai bine.

Deputatiunea congressuale de altminte, pre cum tocmai intielegemu, mane la mediadi va fi primita de MSa in audientia speciale, la palatulu din Buda.

Ori câte audiramu — din foile contrarie si din informatiuni diverse, chiar dupa absurdulu si contradictoriulu cuprinsu alu lor, n'au fost in stare a ni derima bun'a speranti'a din anima. —

† Inaltimea Sa, archiducele *Carolu Ferdinandu*, verulu MSale Imperatului si Regelui nostru, despre a carui grea bolnavire amintiramu in nrui precedinti, pre cum ni anuncia o depesia telegrafica, a reposatu ieri in *Seelowitz*. —

Morala, constantia, consecintia.

Spuseramu in nrulu precedinte, ce sorte avura in Cas'a magnatiloru magiari — puntele controversate, cele-ce atatu de multu ne interesăia din novel'a electorale si din legea pentru notariatele publice; si — ni-am aretatu superarea pentru tinent'a nedemna a ambiloru ministri concerninti — facia de orbi'a si nebuni'a domniloru magnati. Dar — credeamu si asteptamu alta tinenta, cevasi mai multa morala, constantia si consecintia de la Cas'a deputati-

loru, auume de la acea parte precumpenitoria a ei, carea pana aci, in doue ronduri, cu voce firma si inalta combatu intentiunea magnatiloru, cea absurda si periculosa!

Ne-am insielatu. Potemu dice deja cu positivitate, ca ne-am insielatu, dupa ce audiramu cele-ce s'au petrecutu in cluburi, si dupa-ce veduramu rezultatulu sectiuniloru.

Reflectamu numai la §. 5 din novel'a electorale si la §. 7 din legea pentru notariatele publice, adeca despre *consulu electorale in Transilvania*, si — despre *limb'a documentelor notariali*. Celelalte puncte de diferentia nu ne interesăia multu. — Credemu, ca dupa atatea explicari si definiri ce am facutu pana acuma acelor duoi paragrafi de sub intrebare, onorabili cetitorii ai nostri vor fi in deplina conosciintia si pricepere a lucrului, mai vertosu ca in nrulu precedinte publicaramu verbalmente modificatiunile, precum le-a statoritu si primitu Cas'a magnatiloru.

Destulu ca inca mercuri ser'a aceste modificatiuni se pertractara atatu in clubulu deakistiloru, catu si in alu stangei centrale.

In ambele se redicara voci, firesce in alu deakistiloru mai multe, — punendu mai multu temeiu pe aceea, ca — acele doue proiecte de lege, celu cu novel'a electorale mai vertosu, se devina *curendu legi*, — decatu ca se fie bune si drepte!

Da, asi'a este: domni deputati magiari, precum trebuie se constatamu si se aretamu cu anima plina de dorere si cu sufletulu plinu de temere si de ingrigire pentru viitoriu, — parasira stindartulu dreptatii si alu ecitati, sub care pana aci macar dupa forma lupta majoritatea lor, si — capitulara si ei, casi domni ministri *Pauler* si *Szapary*, naintea brutalitatii si absurditatii unoru magnati, cari nu mai sciu, decatu prin nebunii se faca, ca se vorbesca lumea de ei si — se creda, ca — mai este vietia si in mumie.

In clubulu deakistiloru, precum ni spunu foile, nu si-a redicatu voce macar unu deputatu magiaru spre a aperi dreptatea si adeverulu si spre a intona interesulu celu mare alu Casei deputatiloru intru sustinerea vediei sale prin *morala, constantia, consecintia!* Numai bieti duoi deputati romani, retaciti in acea tabera, precum asta data eclatantmente se vediu, numai bieti domni *Bésán Mihály* si *Nemes Péter* se scolaru se-si faca detorinti'a si se spuna adeverulu — *acolo*, unde ei de o suta de ori au potutu se se convinga, ca *adeverulu nu bucurosu se aude*, ér despre detorintia domnesce o parere cu totulu straina.

Dlu *Besanu* s'a redicatu se predice clubulu deakianu *morala* si *demnitate!* Si elu, dupa cum ni se spune privatu, s'o fie facutu cu unu zelu si o *energia rara!* Ér dlu *P. Nemesiu* se-lu fie spriginutu cu — credintia!! — dar domni magiari din acea tabera, tocmai cu atata nepasare si necredintia se-i fie ascultatu! Apoi omulu se nu vina la cugetulu, ca — deja domni su ajunsu, de numai facu de catu parodii; caci intr'adeveru, este greu a afla, unde se termina seriosulu, si unde incepe comedii'a!

Destulu ca rezultatulu a fost: *obligarea domniloru deakisti, a vota cu totii pentru modificatiunile Casei magnatiloru.* Numai lui *Besanu* si *Nemesiu* s'a lasata mana libera. Atat'a tota gratia si consideratiunea! —

In clubulu stangaciloru tiszaiisti — ce e dreptu, mai multi au fost, cari s'au sculatu pentru sustinerea vediei si demnitatii Casei de diosu si a voturiloru ei, basate pe adeveru si ecitate; totusi si aci se fie precumpenitu voce celoru ce cereau capitulare. Resultatulu a fost, ca stanga lu'a asta data pusetiunea deakistiloru din rondulu trecut, adeca — lasa mana libera fie carui membru in atinsele cestiuni. Acestu modu de a pacali lumea — lu-cunos-cemu bine.

Resultatulu si respectivminte consecintiele se dovedira manedi, joi ser'a, in sectiuni. Mai in tote sectiunile votulu magnatiloru fu primitu fora multa vorba; ba unele se fie fost forte aplecate, a merge si mai de parte inderetru!

Votulu sectiuniloru, candu este atatu de uniformu, se pôte dice *votulu Casei*, si noi nu mai avem se ni facemu sperantie seu ilusiuni. *Morala, constantia, consecintia* Casei deputatiloru s'au doveditu forte slabe in faci'a *orgolului siovinisticu* de la Cas'a de susu. O data ajunsu aci, reactiunea — nu mai pôte avé stavila, de catu in — *revolutiune*.

Reactiunea a triumfatu, revolutiunea spiritelor trebe se incepa. —

Budapesta, in 8/20 noiemvre 1874.

Legile noue de dari — implu tier'a de plansete si vaierari!

Toti cati intielegu de cuprinsulu acestoru legi — toti cati vedu, ca legelatiunea magiara de astadi votedia fora scrupulu — tote cate i se ceru ca ne-aperatu recerute pentru d'a remane la putere domni magiari, — toti incepu a senti, ca vietia in acesta tiera — arc se devina forte amara, si — toti si-arunca cautarea juru imprejuru, cautandu unde-va dora scapare!

Caracteristicu este, cum fie-care clasa a cetatieniloru, candu pricepe de ce are se dee prin darile noue, striga si se vaiera ca; tocmai ea, si — nici un'a casi ea, are se fie impovarati si seracita!

Dar — si mai memorabile e, cum amicea cea dulce a Magiariloru, „*N. Fr. Presse*“ din Viena vine a se sprime asupra causei:

„Desbaterile asupra propuneriloru pentru contributiuni — in comisiunea concerninte, si agitatiunile ce facu de se cutremura tier'a pentru acesta cauza, destopta temeri, ca Ungaria alerga spre o crisa, despre carea ea insasi n'are ideia, in totu casulu n'are intipuire chiara. Acesta temere are de basa doue aparitiuni deplorabili: *nepotintia* d'a acoperi trebuintiele de statu ale Ungariei, precum este ea astadi construita, cu venitele ei de astadi, si — nedispusetiunea cetatieniloru statului, d'a alerga statului intr'ajutoriu cu contributiuni in acea mesura, in care se receru acelea, spre a implini obligamentele sale. Golulu celu marc, ce pona aci s'a astupatu prin imprumuturi luate cu conditiuni grele, in decursulu timpului va se devina neastupabile si — unu intemplamentu straordnariu va trebui se puna capetu acestei stari, ce nu se mai pôte sustiené!“

Resultatulu acestei argumentatiuni este — adeveratu nemtescu, adeca fora anima: *platiti domniloru, macar se crepati, ca — deca nu, ve luamu sub secestru — tier'a si constitutiunea!*

Eca, naintea carei alternative ne-a adusu intieptiunea deakismului si magiarismului, ce de aproape optu ani stepanesce si conduce tier'a!

Frumosa conducere, de — n'ar mai fi!

De aci fie cine, catu de catu cu pricepere in capu si cu onore in anima — va vedé, ca *prepastea*, la care noi de atatea ori am

aretatu cu degotulu din departe, deja ni sta deschisa naintea ochiloru si amenintia se ne inghita!

Domniloru magiari! Dati-ne indereptu — *patri'a, libertatea, liniscea suflatului, speranti'a viitorului*, pro cari ni le-ati hasardatu ca nisce nebuni!! —

Budapesta, in 8/20 nov. 1874.

Caus'a de procesu a contelui *Arnim* se apropia de finitu. Acus'a i s'a comunicatu si pertractarea publica este pe 9 decemvre. Dupa seirile mai noue, invinuirile ce i se facu, se marga mai de parte, decatu ce se pôte presupune; se fie chiar, vorba despre complotare seu conspiratiune in contra lui *Bismark*, adeca spre scopulu de a tranai pe acest'a de la inaltulu postu, ce ocupa in fruntea conducerei Imperiului. Contele *Arnim* de altminte este internatu in palatulu seu si — se se ade intr'o iritatiune periculosa, greu morbosu.

Caracteristicu este, ca in timpulu mai din urma, foile prussiane, si anume organulu principale alu principelui *Bismark*, adeca „*N. D. Allg. Zeitung*“, esira la lumina cu atacuri amare in contra pressei vienesse, acusadu-o pre acest'a, ca in afacerea lui *Arnim* s'ar fi aretatu inamica Imperiului germanu, aperiandu pre *Arnim* si suspiciunandu procedur'a si chiar caracterulu justitiei prussiane. Firesce ca — diariale de Viena se apera cu mani cu piciora, si cum nu, candu organele dlui *Bismark* amenintia celoru din Viena, ca — au se o patiesca casi diaristic'a de Paris dela 1870, carea adeca a urlatu cu imperialistii de atunci in contra Prussiei!

Mai necagitiosu este, ca amenintiariile din Berlinu facu si pre guvernulu austro-magiaru responsabile pentru tinent'a pressei Vienesse!! —

Si cealalta diaristica, catu apuca a se pronuncia pana astadi asupra articolului din „*N. D. Allg. Z.*“ tiene acestu articlu totu de o data de o nota amenintatoria a Prusso-Germaniei catra Austro-Ungaria, si — mai tote si-facou reflexiunile lor, mai multu — ca la atare nota semi-oficiosa.

„Cate nu s'au facutu, cate nu s'au sacrificatu, pentru d'a casciga bunavointia principelui *Bismark!* *Beust* fi delaturatu; *Hohenwarth* si cu politic'a sa se depuse de la ordinea dilei; in *Roma* si *Madridu* spriginiramu actiunea Prussei mai multu, de catu ce ni-ar fi iertatu interesele nostre, si — remuneratiunea pentru acestea este, ca *Bismark* totu nu tiene amici'a nostra de catu numai *prefacuta*, si ca — probabilmente pe cale diplomateca va se cera noue garantii dela noi.

Asia comentedia „*Politik*“ pe *N. D. Allg. Z.* Er noi incheiamu scurtu:

Pactulu de la 1867 intre magiari si nemti — ne-a dusu la politic'a de la 1870, carea ne-a facutu pe semne *vasalii Prusso-Germaniei*.

Am dis'o o dicemu, s'a doveditu si — se va dovedi totu mai multu si mai tristu pentru noi; las'a ca veti vedé! —

Precandu in Berlin este se se finisca afacerea lui *Arnim* pentru instrainarea de documente oficiali, aici la noi in fericiti'a nostra Austro-Ungariei inca se deschise o — cam asemenea afacere ce inca da destulu de lucru si pressei, si judetiului investigatoriu.

Nainte cu 10 dile adeca, „*N. Fr. Presse*“ din Viena suprinse lumea prin publicarea unoru *note*, ale dlui c. *Andrássy*, catra ministrii cislaitani *Banhaus* si *Despretis*, in caus'a unoru pertractari spre scopulu de transactiuni vamali cu *Russia*, — note, ce dupa cuprinsulu lor, pareau a fi de natura confidentiale, fiindu ca — pe d'o parte atacau cam ageru pe numiti ministri, ér pe d'alta se sprimeau

despre Russia într'unu modu nu tocma po-
trivitu.

Suprinderei urmă larma mare si apoi
— aplicările cele mai in desfavora — aici a
lui *Andrássy*, colia a ministrului cislaitanu
de comerciu, *Banhaus*, deducendu-se, că pu-
blicarea nu pôte avè altu scopu, de cătu a
scôte pe numitulu Ministru din postu.

Disput'a agerindu-se totu meru, ea fece
locu rectificatiunilor semioficiali si in fine
celoru mai agere investigatiuni, pentru sco-
pulu d'a se află functionariulu, ce a instrainatu
si publicatu acele acte — de buna sēma nu
mai vendindu-le pe bani. Corespundintele
din Pesta alu foii Vienesē se declară, că —
ia asupra sa tôte consecutiile, dar — nu pôte
compromite isvorulu de unde a primitu actele.
In urm'a acestei declaratiuni mai antai se
luara in essamenu si fusera chiar suspinsi
duoi functionari din Ministeriulu nostru de
comerciu, functionari, priu ale căroră mani
passasera acele acte, comunicate de dlu *An-
drássy* pentru luare spre cunoscintia; — dar
fora rezultatu. Acuma — par' că incepe a se
invederă, cumca instrainarea a urmatu chiar
in Viena si dōra chiar la Min. de esterne.
Destulu că dlu c. *Andrássy* sē fie fōrte necagitu.

Au adeva valurile loru si domnii, cei ce
stau in fruntea tierelor; au — firesce,
cāci falsitatea omenēsa nu-si marginesce ac-
tivitatea numai in diosu! —

De la Diet'a tieriei.

Ieri, vineri in 20 noemvre, *Cas'a re-
presentativa* tiend la 11 ore o siedintia scurta,
in carea — dupa ce se autentica protocolulu
siedintiei trecute si se presentara mai multe
petitiuni, intre cari ēr unele contra contri-
butiunilor nouē, — si se mai fece si o inter-
pelatiune pentru restantiele dela senatulu
cārtii funduarie din Sigisora, —

Se propusera reporturile comisiunii
centralli, compuse din delegatii sectiuniloru,
despre modificatiunile Casei magnatiloru in
proiectele legei electorali, despre notariatele
publice si despre necompatibilitate; asemenea
se substernă si propunerea comisiunei finan-
tiarie pentru stergerea supremilor comiti
urbani.

Aceste obiecte se punu la ordinea dile
pentru siedintia de luni la 10 ore.

Min *Szaydy* substernē unele proiecte
nouē de lege, cari se vor dā unei comisiuni spe-
ciali. Cu atāt'a siedintia se inchieia. —

M. Radna, la 4/16 noemvre 1874.

(Alegerea membriloru in representanti'a
comitatensu si anume in loculu celoru scosi prin
sōrte. Abusurile inteligentiloru magiari. — Teatru
romanu in Lipova.) Adila 4/16 noemvre a. c. s'a
intemplatula noi alegerea aloru trei membri, in
representanti'a comitatensu, si anume in loculu
celoru scosi prin sōrte. Mai nainte de ce a si
trece in meritulu actului de alegere, am sē
observu, că in cerculu nostru, dela alegerea
ultima de ablegatu dietale, dusmaniele ma-
giariloru contra Romaniloru sunt la ordinea
dilei. Magiarii — o mana de omeni aci la
noi — luara intr'a colo, ca prin ajutoriulu ce-
loru dela comitatu, pe ori si ce cale sē-si res-
bune asupra Romaniloru pentru marele fi-
ascu ce-lu patira impietati atuncia! Si
apoi — spre adunc'a nōstra durere — ajutati
de unu Dnu capelanu, conosciutu sub numele
de „*Miclosy*,” de asta data li si succese, — fi-
resce prin cortesiri, prin insiolatiuni, prin
falsificarea sieduleloru si prin presiuni ofi-
ciose, a-si ascură majoritate de voturi pe
partea loru. — Acū trecu in meritulu ces-
tiunei.

Partid'a nationale si-a candidat pe
trei barbati bravi din comunele, cari compun
colegiulu de votare, si anume pe dnii: *Iosifu
Vuculescu*, preotu, *Rafila*, invetiatoriu si eco-
nomulu *G. Nicoti*. Siedulele de votare se im-
partira intre alegatorii in preser'a alegerii.

Cu totii eram mai ca securi de resul-
tatulu favoritoriu nouē, căci — alegatorii se
vedeau a fi patrunchi de insemnata actului,
ēr poterea numerica e romana si se si dechiar-
ase majoritatea, că va sē votodie pentru
candidatii nostri. Intre aceste inse se si ivi
misieli'a Dloru. Vice-comitele, in acea di, la
3 dupa mediadi, demandă espresu, ca notariulu
romanu din Radna in data sē mērga la Sam-
bateni, ca presiedinte la alegerea de acolo.
Acēt'a fū o presiune oficioasa, si prin carea ni
se departă din centru celu mai bravu, bu-

potemu dice uniculu luptatoriu resolutu si
conducetoriu consciu la acestu actu.

Intielegandu de acēt'a inteligentii din
locu, indata cunoscura că ce e la medlocu. —
Noi inse nu ne temeamu, căci alegatorii
in mare majoritate erau cu noi si oi insisi
cerusera de la noi siedule pentru atinsii trei
candidatii ai partidei nationale. Apropos! In-
vetiatoriulu din locu — ca sē fimu si mai
asecurati si ca sē ne scimu scapati si de in-
tregele celoru fugiti din senulu nostru in jol-
dulu strainiloru — in prediu'a alegerii,
merse la *Miclosy* — in biserică, si-lu rogă, ca
sē nu ni fie contrariu, ci sē votodie si elu cu
partid'a nationale, fiindu că si asiā peste 6
dile are sē fie alegerea de preotu in Radna, si
deci barem acū sē nu ajute pe contrarii nos-
tri, a ni face scandalu si rusine, dēca pana
acuma ii a totu ajutat, parasindu-ne!!

Acēt'a i-promite in altariu cu jura-
mentu, că se va purtă cu omenia. Ei, dar Iuda
vendiatoriulu mergesi vindesant'a causa natio-
nale strainiloru indata; elu adeva merge la in-
miculu de morte alu Romaniloru, la farma-
cistulu din locu *I. Ternajcō*, si se consulta cu
elu ca inca in nōptea aceea sē mērga dela ale-
gatoriu la alegatoriu si sē inchimbe siedulele
nōstre cu alele, in care se candidēdia: *Ter-
najcō*, *Miclosy* si unu perde-vor'a, cu numele
Zivanesco. Omenii primescu siedulele, inse
dimuēt'a ni spunu că ce au facutu cu ei nu-
miti duoi intriganti, si ni predau siedulele
acestora — nouē, remanendu ale nōstre la ei.
Astu feliu alegatorii plecara la loculu de ale-
gere in scōl'a romana; li esu nainte inse si li in-
gimpina *Miclosy* si *Ternajcō* si li rumpu sie-
dulele nōstre, dandu-le altole. Intr'acea
vine invetiatoriulu *A. D. Romanu* si provoca
pe abusatori sē respectodie legea si sē nu ver-
bunchiēdie. Nerusinatii inse saru asupra lui
ca dōue hiene turbate, si dlu invetiatoriu
indesiertu cerea respectarea legii si din par-
tea presiedintelui dela alegere, *Bodnaru*. Astu-
feliu presiunea lui *Antoniciu*, care amblā prin-
tre alegatorii, coruperea cu bani si rachi-
schimbarea cu fortia a sieduleloru prin *Ter-
najcō* si *Miclosy*, ascurara invingerea misie-
lēsca!!

Sēr'a nainte de ce s'ar fi finitu votarea,
invetiatoriulu *Romnu* merge cu 10 marturi
si pretinde, in numile legii sanctionate de
Majestatea Sa Imperatulu si Regele, ca abu-
surile comise prin *Ternajcō* si *Miclosy* sē se
jēce la protocolu pelanga protestulu contra ale-
gerii, pentru nulificarea ei. Presiedintele inse
nu voi a ii ascultă, ēr barbatii de increderea
nu subscrisora protocolulu alegerii.

Astu-feliu s'a finitu acēta di, incoran-
nand'o partialulu presiedinte cu — violarea
legii!!

Protestulu subscrisu de mai multi ale-
gatorii s'a inaintatu vice-comitelui, facendu-
se in elu amintire despre tōte abusurile, nele-
galitatile si refusarea presiedintelui de a luā
la protocolu cele petrecute.

Atragemu atentiunea Dloru membri
romani din comitetulu comitatensu asupra
acestei importantu costiuni, si deschilinitu a
dlui presiedinte de la Reuniunea politica
nationale romana, ca sē staruiesca pe la tote
locurile nulificarea acestei nelegali alegeri;
cāci numai aci acasa mai avemu puci nu te-
renu, si de aceea sē nu ne lasāmu despoiatu
de dreptulu nostru si unde avemu potera.

In fine nu putemu a nu recomandă pe
Dlu *Miclosy* celoru dela V. Consistoriu
pentru infrenarea lui — si pentru eschiderea
lui dela parochi'a din Radna, căci lasarea lui
aci, ar insemnă a lasă biserică, scōl'a si tōte
causele romane de aci preda omului resolutu
a strică Romanului si a-i sapă mormentulu. —

Ca de inchieiare facu cunoscutu, că in
sontaman'a trecut, Dlu artistu romanu *Ger-
manu Popescu*, cu trup'a sa din Ploiesci, a datu
patru representatiuni teatrale in Lipova.
Pieșele au fostu de minune esecutate; multia-
mita deci Dlui artistu pentru onōrea ce ni
fece nainte strainiloru, cari de asta data au
cercetatu representatiunile intr'unu numeru
frumosu. —

Sub fagulu popii, cott. Aradu, nov. 1874.

Multu stimatē Dle Redactore! Candu
asta-data prindu condeiuulu, o facu pentru d'a
ve incunoscutia despre rezultatulu alegerii
membriloru in Comitatu Comitatensu, in
loculu celoru scosi prin sorte. Acēta alegere
ieri avū locu in opidulu *Pancota*, ca in centrulu

cercului. Ve vetimira, Dle Redactore, despre
ciarlatan'ia unguriloru nostri, pre care si cu
asta ocaziune o observaramu. Anume: noi
romanii, prevediendu că avemu a ne luptă
cu una fortia mai mare de cătu a nōstra, am
sovotitu pe cale amicabile sē facemu invoiēla,
măcar cu ceva sacrificiu, cea-ce ei, domnii
unguri, ni si primira de bine, si adeva asiā,
ca ei sē alēga duoi, ēra noi unu membru
prin voturile comune, de si noi priu sortiare
am perdutu in proportiune 1½ membru.
Ei, dara ce sē vedi?! Vine diu'a alegerii, —
diu'a lui pacala! La inceputulu votisarii 3—4
dintre ei saluta urn'a cu siedule, pre cari crā
scrisu si candidatulu nostru, inea dupa aceea
si-schimba iute parol'a, lapedandu siedulele
nōstre! Resultatulu fū: că candidatulu nostru
cu 65 de voturi cadū vīptima celui a loru cu
70 de voturi! S'a facutu protestu din partea
comunei *Selensiu*, din caus'a că — ordina-
tiunea presiedintelui, in modulu recerutu nu
s'a publicatu in comuna, ci numai in diu'a
alegerii ea s'a vestitu ici-coliā cu cuventulu,
din care causa dintre 70 alegatorii de acolo,
abiā 15 avisati, s'au presentatu; de unde apoi
urmă, că acelei comune, prin nesocotint'a
unor'a, — i se denegă dreptulu cetatienescu.
Argumentulu este plausibilu, inea presiedin-
tele nu voi sē scio nemica de protestu, ēr la
stăruintiele cu intetire, mai in urma promisc,
— candu apoi o si luā la sanetōs'a, — că va
face amintire despre protestu in relatiunea
sa, care o va asterne la comitele supremu.
Vomu vedē, tiene-si-va parol'a, au va imitā
pre cea dela pactu! Dar si sub decursulu ale-
gerii, presiedintele acusi fece pe notariu, acusi
vice-vesra. Totu numai pentru d'a mistificā
si dē a ne insielā pre noi romanii. Vedeti
Dle Redactore, cum se pastredia fratietatea
de catra domni magiari! Bine dice „*Albina*”
dvostra mai in totu numerulu, că mare ciar-
latan'ia este acolo, unde ar trebui sē fie cui-
bulu fratietatii si dreptatii. — Si, sciti, dēca
li aretāmu domniloru cu degetulu erorile loru,
atunci dicu că nu ni pricepemu chiamarea,
nu scimu noi ce suntu acele drepturi si con-
cepte frumōse, stigmatandu-ne de „*buta
oldh*,” a buna ōra cum o fecera chiar la ale-
gerea de ieri, candu rivalulu candidatulu
nostru, dupa-ce acēt'a propuse protestulu,
— in totu modulu ne stigmatisa, firesce nu-
mai ca sē cada protestulu facutu. Vedeti,
fratiloru magiari! de dupa alegerea de ieri
observatii la voi, intre voi — urma de mor-
ralitate? Spuncti, căci altcum noi vom spuno-o
spre rusinea vōstra! *)

Mariu.

Covasinti, cottulu Aradu, nov. 1874.

Conformu articolulu de lege XVIII de
la 1871 la noi din representanti'a comitatensu
s'au scosu prin sorte dnii: *Szalay Károly* si
Massimilianu Balintu, si astu-feliu noi avu-
ramu de a alege duoi representanti cottensi.
Alegerea se efeptu in 16 nov. a. c. sub
presiedint'a ilustrului dnu *Stefanu Rohus* si
in presint'a dlui pretore *Ludovicu Sanka*.
Resultatulu alegerii peste totu e indestulito-
riu. Alesi fura: avocatulu *A. Michailovici* si
notariulu din locu *Iosifu Codreanu*.

Am crediutu de lipsa a aduce aceste
la publicitate, căci noi — neamurile nema-
giare — numai inca in comitate mai potemu
resuffă, de ōra-ce in svatulu tieriei nu vor
domnii sē ni audia suspinulu. Nu m'a indem-
natu inse la publicarea acestora numai in-
semnata ce o are in sene alegerea acēta
fericita, ci inca si o imprejurare pre cătu de
laudabile, pre atātu de rara. Au fostu adeva ca
contra-candidatii unu magiaru si unu serbu
renegatu, incercandu-se coruptiuni prin unu
oficiante cu ajutoriulu unui ovreiu arenda-
tore de beuturi. In acēta stare a lucruriloru
deci noi aveam mare lupta cu cei rei, dāca
illustrulu dnu *St. Rohus* si dlu protopretore
L. Sanka urmāu essemplulu omeniloru ce
dorescu ruinaarea tieriei prin sugrumarea vo-
inticii poporului si prin lătare nemoralitatii.
Acesti duoi domni inse lasara alegerii cursu
liberu, dā de a fi influentiatu barem in
vr'o parte, ori si pre ce cale, si astufeliu
resultatulu alegerii fū indestulitoriu peste
totu. Poporulu adunatu nici nu mai scia
cum sē-si manifeste simpatiele si indes-
tularea facia de nepartialea portare a nu-
mitiloru duoi domni, decātu că ii petrecū cu
intusiastice „sē traiēsca” pana se indepartara

*) Pace buna! A peritu, de candu cu stepanirea,
prin intovaresire cu neamtiulu!! — **Red.**

cu totulu de la actulu de alegere, si si acuma
nu mai audi, decātu admirandu-li intiept'ia
si plin'a de tactu portare a loru.

Servēsca acēt'a de essemplu nu numai
dloru magiari, capi ai comitatoloru, ci mai
alesu aceloru Romani, cari — voindu a-si
castigā merite nainte stepaniloru, persecuta
si tiranisēdia poporulu mai reu decātu cei mai
pagani neromani. Aduca-si aminte acei fiii
retaciti ai nostri, că ei au a traī din sudorea
poporului, care va fi in veci, ēr nu din grati'a
domniloru, care e ca frundi'a pe apa. Li o di-
cemu acēt'a, ca sē-si aduca aminte că noro-
rulu e trecatoriu si apoi Romanulu e — tiene-
mente.

In fine primēsca dnii *St. Bohus* si *L.
Sanka* recunoscutia sincera a nōstra alege-
toriloru, si ascurarea de stima si respectu
pentru essemplar'a loru portare nepartiale. —

Mai multi alegatorii.

Rusberga, cottulu Severinu, nov. 1874.

Nesecuritatea publica este fruptulu nemo-
ralei, a coruptetoriei si sugrumetoriei sisteme
ce domnesce in tier'a nōstra de siepte ani de
dile. Am ajunsu acolo, in cătu nu poti esī
nici căti-va pasi din satu, fora a fi preparatu
la pericle ce te amenintia din caus'a nesecu-
ritatii publice. Desele comunicate prin diu-
nale despre feliurite si multime de furturi,
rapiri si omoruri — adeverescu acēta aser-
tiune.

Este cunoscutu din gazete apoi, că si in
partile nōstre, casi in multe altole a tieriei ungu-
resci, lucrurile tramese pe pōsta nu mai potu
ajunge de buna sēma la loculu destinatiunii
loru, căci hotii — fii ai guvernāriloru nemo-
rali — sciu si potu a si-le apropiā. De candu
inse cu puscareu unui postilionu in partile
nōstre, de atunci domnii se pusera sē dēe pos-
tilioniloru ceva ajutoriu peste nōpte, dispu-
nendu adeva, ca intre Caransebesiu si *Ru-
sberga* sē amble de patrola totu căte 2 omeni
tōta noptea. Nu sciu dāca acēta dispusetiune
e peste tōta tier'a ori numai la noi, sciu inse
că ea este nedrepta si nesuficiinte. Ce si pla-
tescu duoi omeni pre langa postilionu, candu
hotii ambla cu glot'a, si — dupa cum chiar
ceti in „*N. T. Zeitung*” din 8 l. c. — chiar
se aretā că in unu comitatu din Ungaria pe
unu postariu lu-impuscara, ēr pe patrola le
batura pana ametira si legandu-li ochii, luara
vro 1500 fl. ce aflara?! Este apoi acēta dis-
pusetiune nu numai nesuficiente, ci si ne-
drepta; căci omenii ambla noptea pana căte la
o mila pe diosu, fora de a li platī cine-va
ceva. Dāca statulu cere tasse pentru servitiile
ce ni le dā prin posta, atunci e la locu ca sē
se plătēsca pentru servitiile ce le facu aceste
patrole, cu atātu mai vertosu, că nesecuranti'a
publica este unu fetu alu nemoralii guver-
nari.

Atragemu atentiunea celoru chiamati
asupra acestui neconviniute. Cetatienii nu
pōrta vin'a coruptiunii si de aci nu potu fi
indetoriati a dā patrola fora plata, cu atātu
mai vertosu, căci plătēsca si dau statulu oasii
si panduri.

Nu scimu dāca domnii vor voi a ascultă
acēta cerere justa, candu ei s'au dedatu a
nu considerā interesele poporului; insemnu
inse că prin atari nedreptatiri sufletele nes-
tricate se prē irita, ēr — implindu-se cup'a
sufertieloru — urma resbunarea. De ne ar
feri Ddieu sē ajungemu acēta di! De aceea
dicemu stepaniloru sē nu puna la proba pa-
ciint'a poporului, ēr pe acēt'a lu-facemu
atentu la amarele urmāri ale peccatorulu si
sburdāriloru domnesoi, rogandu-lu sē-si vina
mai iute in ori si sē cerce a impedeā pe
domnii, sē duca tier'a cu noi cu totu in pra-
pastia, aretandu deci asupririle la locurile mai
nalte. —

Cu asta ocaziune nu potu a nu insemnā
inca unele fapte imbucuratorie. Este cunos-
cutu, că lips'a de cultura este caus'a tuturoru
releloru ce bantece poporulu nostru ēr cei
chiamati a latī in poporu cultur'a si a-lu
indemnā la progresu pre tōte căile, de la
agricultura, maiestria si pana la cele mai
nalte sciintie, sunt intielegintii nostri. Candu
si-vor impleni acestia detorint'a d'a lumina
poporulu, atunci vom potē face minuni cu
poporulu nostru.

Ca de essemplu altora insemnu aci pre
duoi dni preoti, cari nu crutia a-si face destulu
chiamarii loru. Unulu e dlu preotu din *Ru-
s-*

berga, N. Velovanu, care forte adese da instructiuni de totu felulu poporului adunatu in beserica; adaugu aci, ca acestu dnu preotu, prin cuventarile sale a indemnatu pre mare parte din poporu a-si da copiii la scola, aratandu in beserica adosea folosele ce le trage omulu invetiatiu si nofericirile ce cadu asupra celui prostu. — Alu doilea e dlu preotu din Ghimboca, N. Musta, carui-a i-a succesu prin predicile sale a indemnata poporul la o agricultura mai ratiunabile, si de aci mai rentabile.

Nu potu se nu-mi sprimu multumita facia de acesti doi dni, pentru zelulu lor, intru a lumina poporul, aratandu i trebuintele; dar sum silitu a-mi sprime parerea de ren, ca sunt forte rari cei ce facu casi acesti doi venerabili pastori

„Preoti cu crucea n frunte!“ — pricepeti-ve odata chiamarea cu totii, si nu intardiati a lucra in vini'a Domnulu, luminandu poporul romanescu, caci mare vi va fi atunci resplat'a vostra in coriuri. — y.

Ciacova, in 5 noevre 1874.

Subscrisii invetiatori din protopopiatulu Ciacovei dechiaramu, ca consentimu cu protestulu confratiloru nostri *Tiapu* si *Marcu*, publicatu in nr. 74 alu Albinei, in contra convocarii adunarii generali de estu timpu, a Reuniunii invetiatoriloru gr. or. romani din diocesa Caransebesiului; tinenmu si noi, ca convocarea s'a facutu pre cale nelegala prin presedintele Reuniunii. Provocamu deci pre dlu presedinte, cu tinenudu contu de decisulu ultimei adunarii generali, pre bas'a acelu decisiu se convoca de nou adunarea generala in *Bocsa-montana*.

Mai departe provocamu pre fostulu Vicepresedinte *P. Chinezu*, sub acaruiu conducere a decursu adunarea generala, tinenuta in Bocsa, ca densulu se espuna in publicu motivele, din cari a dechiaratu seu a fostu constrinsu a dechiera de nelegale aceea adunare generala.

Aureliu Draganu mp. — *Georgiu Totia* mp. — *Stefanu Demetroviciu* mp. *Mateiu Ilcau* mp., toti invetiatori.

Lugosia, in 7/19 noevre 1874.

Fratiloru membri de Reuniune! Presidiulu Reuniunii invetiatoriloru romani gr. or. din diocesa Caransebesiului, la convocarea cea seriösa a celoru siese membri de Reuniune din Bocsa si din juru, — cu scopu de a convoca ne-amanatu adunarea generala la *Bocsa-montana*, are de a raspunde: ca presidiulu pe langa tota bunavoint'a, nu este indreptatitu fora decisiune adusa din partea comitetului, a convocata adunare generala, basandu-se pe §. 11 din statute, unde se dice apriatu: „Adunarea generala va ave a se tinea pe tempulu ferieloru generali, in luna si di'a prin comitetu defigenda.“

Dreptu aceea presidiulu orice adunare generala ar ave intentiune „Unii“ a convocata, fiindu in contradicere cu „statutele.“ dela a celoru conservare depinde existinta Reuniunii, o dechiarata serbatoresce de — nelegala, era decisiunile aducende de nevalinde.

Vasilie Nicolescu, mp. presedintele Reuniunii. *Demetriu Gasparu*, mp. notatriulu Reun.

Romania.

Foile cele mai noue din Bucuresti, si anume cele opozitionale, in frunte ni — aducu sciri — ca si despre o revolutiune öresicare.

„Telegrafulu“ si-ncepe revist'a dilei de 4/16 noevre asiä:

„Capital'a Romaniei a fost ieri teatrulu unei teribile sguduiri, care a emotionatu pe cetateni si a spariatu pe guvernul intr'atãta, in cãtu a pusu tota armat'a garnisönei in miscare. De la örele trei, pon'la siese apröpe, toti vedeamu bulevardulu inchisu din töte patile cu g'endarmeria si politia.“

„Ce a fost acesta sguduitura?“ — „Romanulu“ si-ncepe revist'a de aceea diä astfelu:

„O conspiratiune teribile, urmata de iabucire pe strada, era se restörne ieri starea lucrurilor si se sgudne societatea pana in temelie ei, deca interventia nemedilocita, a chiar anticipata a poterii ar mate, grama-

direa de ostire de töte armele, impreuna cu pompierii cu töte aparatele lor, nu preintepina cataclismulu.“

„Miscarea avea se incepa, avendu in frunte pe *Mihaiu-Vitezulu*, carui-a pentru acesta ocaziune era se i se slasie zablãulu, sub care guvernulu lu-tiene legatu de vr'o siepte luni, lasandu-i afara numai man'a si pal'a, ca de semnu, ca Romanulu astadi nu mai scie si nu mai vede, la ce se intrebuintiedia braciulu seu de catra o putere, ce tiene sub obroc lumin'a Romanismulu.“

Este aceea vorba, ca statu'a lui *Mihaiu-Vitezulu*, de siepte luni gat'a, redicata pe piati'a academiiei in Bucuresti, se tiene invetita in sacu, cautandu-se o ocaziune potrivita, ca se se desvalasca cu solenitate; — caci ocaziunea predestinata ca de inchicire a manevreloru de estu timpu, nu s'a aflu potrivita, fiindu ca erau si doi reprezentanti ai Turciei de facia, cari se poteau semti — in numele guvernului lor vatemati, de öra-ce Turcia a mancatu cea mai rea batafa de la *Mihaiu* celu mare.

Ei bine, studentii romani de la licee, mai pucinu rabdatoriu — in fozulu amineloru lor nesticite, de cãtu naltulu guvern, au conspiratu intre sine, se desvalasca ei statu'a lui *Mihaiu* si se o inaugurede ei in modulu lor juvenilu. Procederea merita a fi descrisa, deci o facemu dupa „Romanulu“, prescurtandu cele ce nu se tieniu strinsu de lucru.

„Junii Romani de prin licee si gimnasie se concertara in numera de vre döue sute cinci-deci, si deciserä, ca ieri, Dumineca, dupa esirea de la cursulu d-lui *Grigore Stefanescu*, se mörgeä toti in corpu la statu'a eroului, si s'o inaugurede, fara concursulu inaltului guvern, avendu pregatitu chiaru a nu discursu pentru acesta ocaziune.

„Fiindu inse ca tradarea este adesea caus'a, care face se cada intreprinderile, si fiindu-ca tradarea este sora buna cu politia, se gasi unulu dintre initiati, care se dec de scire serei sale, politiei.

„Astu-felu, in momentul candu studentii, esindu de la cursulu de istoria-naturale, inaintara spre statu'a, o gasira pazita nu numai de aginti politienesci, dar si de bataiasi, cu bote pe sub haine; totusi unulu dintre fiii d-lui *Lambriu Vasilescu*, pe care cadiuse sortea ca se mörgeä nainte, se rapedi spre statu' printre agintii politiei, sari peste grilie si perveni se apuce de unu coltiu alu zablãului. Inse agintii politiei, desteptati din prim'a supriñdere, se rapedira in urma-i si-lu traserä diosu. Se incaierä atunci o invalmasicla, studentii sarindu in ajutoriulu camaradului lor. Dar nici unulu dintre densii nu fü maltratatu seu prinsu, fie din cauza ca erau pre numerosi, fie pentru moderatiunea politiei.“

Bataiasii politiei platira inse pentru toti: prinsu de studentii cu bâtele de sub haine in momentul candu ii apostrofau, dicendu-li, ca si ei sunt poporu si au rabdare, fusera bätuti cu propriile lor bate.

In fine veni parchetulu: Insusu dlu procuroru-generalu *Iorgulescu*, dav fü forte reu primitu, apostrofatu intr'unu modu putinu respectuos, si chiar gratificatu cu mai multe mani de nisipu.

„Dlu primu-procuroru nu reusi mai bine, si renuncä curescudu a convinge pe junii inauguratorii.

„Dlu ministru de esterne, trecendu pe acolo, din intemplantu seu atrasu de curiositate, fü petrecutu in huiduiri si cu acsarile ca — de frica Turciloru nu descopere statu'a.

„Mandria d-lui ministru de justitia avu a suföri de primire analoga.

„Pretensiunea studentiloru era: se se descopere de indata statu'a!

„In fine sosi puterea ostäsiasca, de o suta de ori mai numerosa de catu trebuia spre a potoli chiar o rescola mai seriösa.

„Atunci multimea se risipi, in epigramele juniloru impatiati, cari se retraserä nainte baioneteloru. Multimea inse de ostire, ce implea tota strad'a, carele formate si pompierii cu töte aparatele lor, gramaditi in partea de diosu a bulevardului, dedeau acestui incidentu unu aspectu ingrozitoriu; pareä ca cine scie ce revolutiune se intemphase!“

Atãta si — acest'a incidintele, in decursulu seu, dupa „Romanulu“ si — in consunantia si cu „Telegrafulu.“

„Pressa“ cea guvernamentale totu din aceea diä — este multu mai scurta; ea ni spune, ca — nisece juni si cãtu-va individi nu increcatu se emulga cu sil'a pandia de pe statu'a lui *Mihaiu-Vitezulu*; politia a intervenitu in data si a domolitu zelulu patrioticu alu acelorü domnisiöri.“

Apoi adauge totu „Pressa“: „Se intielege ca mai multi din acesti turburatori au fost arestati, si justitia si-va urma cursulu seu regulatu.“

Dar — totu guvernial'a „Pressa“, totu in acelu nru alu seu, inca mai nainte anuncia, ca — inaugurarea statuei lui *Mihaiu-Vitezulu* — va ave locu la 8 noevre, aceea vineri in di'a de *Santulu Mihaiu*, — care diä s'a fip-satu de primar'a capitalei in intielegere cu min. de interne. —

NB! Tocma ni aduce telegrafulu screea ca s'a intemplantu cu mare pompa!

Va se dica, revolutiunea „zelulu patrioticu“ alu domnisiörilorü studentii — pe semne nu remase fora efeptu! —

Grabimu a dá publicitatei

urmatoriulu actu, ce ni se tramise:

Nr. 1972. Pres.

MIRONU, prin indrãvãrea lui *Domnedieu*, episcopu diocesanu alu bisericiei gr.-orient. romane in partile *Aradului*, *Orãdii-mari*, *Ienopolei* si alu *Halmagiuului*, precum se in cele adnesate din *Banatulu Temesului*.

Iubitulu cleru si poporu; tuturoru corporatiuniloru, foruriloru si oficielorü bisericesci din partile ce apartienu la consistoriulu Nostru eparchialu din *Aradu*, — daru si mila dela *Domnedieu Tatalu* si *Domnulu nostru Iisusu Chistosu!*

Indemnati de afacerile multe, cari pe di ce merge se sporescu la consistoriulu Nostru eparchialu din *Aradu*, — cu privire la §. 118 din statutulu organicu, denumimu pre protosinecelulu Nostru, asesorulu consistorialu *Andrieu Pappu*, de vicariu episcopescu la consistoriulu, Nostru eparchialu din *Aradu*, fara a prejudeca cu acest'a mesuriloru, cari in urm'a conclusului sinodului Nostru eparchialu din 12/21 aprile a. c. nr. 121, potu fi de a se lua pentru unu postu sistemisatu de vicariu episcopescu la acestu consistoriu.

Datu in *Aradu*, la 1. noevre 1874.

Mironu Romanulu, mp. Episcopu.

Invitare de prenumeratiune

„**Anghir'a crestina**“
säu 20-30 cuventari funebrali la felu-rite casuri, cu privire la etate, sessu si starea sociale, scrise de *Titu Vespasianu Gheaja*. Unu Tomu. Pretiulu 1 fr. 50 cr. v. a.

„Cu cuventulu *Domnului* ceriurle s'au intaritu, si cu duchulu gurei Lui tota poterea lor.“ Ps. 32 v. 6. —

Santulu Gregoriu Teologulu dice, ca „cuventulu lui *Domnedieu* este panae angeriloru, si se nutrescu cu dens'a töte sufletele, cele ce flamen liecu de *Domnedieu*.“ Cuventulu lui *Domnedieu*, depusu in sant'a scriptura, de carea se tiene si traditiunea santa, cuprinde in seno invetiaturi, indreptari si povetie pentru töte referintiele si imprejurãrile vietiei omenesce. Acestu santu si mantuitoriu cuventu a lui *Domnedieu* au se-lu latiöscä preotii nu numai prin cuventari besericesci de pre amvonu, tiente in dilele de *Domneci* si *Serbatorii*, ci in totu loculu si la töta ocaziunea binevenita.

Ocaziuni forte acomodate se oferescu intre altele la inmormentarea crestiniiloru in *Domnulu* adormiti. Precum sementia, sementata in pamentulu celu möle dupa plöia manösa mai curescudu prinde radecine si aduce fruptele dorite, asiä si o cuventare funebrala bine nimerita va influentia forte multu asupra animeloru ascultatoriloru, imoiati de jele si intristare, spre a produce in ei — de o parte mangaiare si intarire crestinesca, er de alta parte religiositate si moralitate, spre castigarea fericirii eterne, ceea ce este fruptulu celu adeveratulu alu cuventulu lui *Domnedieu*.

Este pre bine cunoscutu, ca preotulu la casuri de inmormentari, pre langa alte impedimente, i lipsece adeseori timpulu fisicu spre a se potö progati dupa dorintia pentru cuventarea funebrala, si ca — precum ori

candu, asiä cu deosebire in astfelu de casuri urgenti i vor fi benevenite cuventarile funebrali, cari le ar ave la dispozitiune, spre a le potö folosi, celu putienu ca indreptariu.

Eu m'am nisuitu, a scrie mai multe cuventari funebrali, cari — sub numirea de „*Anghir'a crestina*“, intru unu tomu, vor esi de sub tipariu in lun'a lui fauru a anului viitoriu, 1875. Tomulu acesta va cuprinde 20-30 cuven äri funebrali, pentru felu-rite casuri, cu privire la etate, sessu si starea sociale, intocmite in sensulu si pre bas'a religiunei si credintiei nostre stramosiesci greco-orientali. Pretiulu va fi 1 fl. 50 cr. v. a., care se potö tramite si numai dupa ce va primi prenumeratele acestu opsiöru.

Atãtu numerulu cuventãrilorü preste 30 in susu, cãtu si esirea lor de sub tipariu la terminulu indicatu, va depinde multu si dela numerulu prenumerantiloru.

P. T. dni prenumeranti se binevoiöscä, a se insinua celu multu pana la anulu nou 1875 — la subscrisulu ca se me potö orienta. La 15 esemplarie odata prenumerate se dá unu esemplariu ca rabatu.

Cu deosebire apelediu la spriginulu P. T. dni *Protopresviterii*, cu aceea cuvenita ro-gare, ca primindu cölele de prenumeratiune se binevoiöscä a le recomandä onoratei *Preotimii* tractuali. De aci va depinde ulterior'a tiparire seu edare si a altoru opsiörie, a caroru materialu in parte lu-am dejã pregatitu. —

Gherla, in diu'a *Santului martiru Dimitrie*, 1874.

Titu Vespasianu Gheaja mp. preotu greco-orientale la institutulu regescu de corectiune in *Gherla* (Sz. ujár,) *Transilvania*.

Varietati.

(*Constatãrile mai noue despre nasceri si reposari in Budapesta* —) arãta ca — in tre-cutele 10 lune ale anului curinte, s'au nascutu 11,922 si au reposatu 12.002. Dar proportiunea mai favorabile intre nasceri si morti datödia numai de la iuliu incöci, de öra-ce in primele siese lune ale anului, numerulu mortiloru intrecea in mesura infricosiata pe alu nou-nascutiloru. Intre nascuti peste 25% sunt din patu nelegiauitu. Luandu numerulu locuitorilorü *Budapestei* de 280.000 suflete si aplicandu esperiint'a de 10 lune asupra anului intregu, äsa ca — se nascu la anu pan' la 13,500 si reposädia cam totu atãtia. Mortalitatea este deci cam totu de 475 dela 10,000 de suflete, aceea peste 4 la suta. Foile magiare facu unu calculu, prin care ele incesi se insiäla. Adeca ele iau numerulu locuitorilorü peste totu de 300,000, ceea-ce nu este; mai de parte ele iau numerulu mortilorü 763 din octovre de cinosura, cea-ce er nu se potrivescu. Astfelu ele äsa, ca mortalitatea este numai de cãte 331 la 10,000, s asiä se mangaiä cu unu calculu evidentaminte falsu. —

(*Garibaldi in lipsa mare.*) Amintira mu in nrulu precedinte de betranulu erou si impetritu Republicanu *Garibaldi*, cumca s'a alesu deputatu, si — cumca a primitu de la unu municipiu unu ajutoriu de 1000 lire la anu pentru usiurarea traiului vietiei. Acum äsa la lumina, ca — *Garibaldi* a fost in döue cerouri ale Romei alesu la Camera, si ca — sentiendu-se in Italia, cumca bietulu betranu numai cu grea munca a maneloru sale — abiä potö se-si cãscige cele necesari pentru traiulu vietiei, numai de cãtu pe intrecute municipiele si reuniunile i oferira subsidia pentru töta vietia, cari cãte 50, 100,500, — unele si pon' 1000 lire la anu, in cãtu deca betranulu le primia töte, apoi potea se trãiesca ca si unu principe romanu! Dar *Garibaldi* credintiosu siesi si poporului, respicä curatu si precisu, ca — primesce ofertulu amicului seu anglu *Anderson*, de 1000 pundi seu 25,000 lire, de aci incolia numai inca ofertele din *Reggio*, *Salerno* si *Velletri*, alt'a nomie'a; cãtu — atãta i ajunge spre a-si acoperi lipsele de omu simplu. — Fericita Italia, ca ai unu *Garibaldi!* —

(*Nrulu advocatiloru romani er se immulã!*) Alalta-ieri depuse censur'a advocatiile din drepturile comune, cu bunu succes dlu *Calciunariu*; pentru rousita — in rigörea ce astadi domnesce, nu potemu de cãtu se ne bucurãmu; caci o lumu de adevärintia, cumca sciintia este solida! —

(Cesare Bolliacu, prezentat la magiari.) Diariul septimanar „V. Ujság”, în nrul său de astăzi ni aduce portretul destinsului nostru literat și publicist, *Cesare Bolliacu*, însoțindu-l de o scurtă biografie — extrasă din „Dictionaire contemporaine” — a betranului încaruntit în luptă, pe toate terenele, pentru apărarea și conservarea ne-atinse de valurile dușmanose — a *elementului român* din Orientele Europei.

Ne bucurăm, că frații magiari de la „V. Ujság” se apucară — după cum ne am convinsu în timpul mai nou — a se ocupa mai adese de barbatii destinsi ai Romanilor, și prin asta a studiat măcar în câtu-va relațiile poporului român cu lumea cultă; căci așa sperăm a vedea desorbindu-se și conducătorii magiari și ajunzându la convicțiunea, că au trecut timpii, d’ă sterge de pre rotogolul păntelului pre Latini din oriente, de-ora-ce acestia au ajuns deja de multu a intra în concertul poporului cultural și prin asta a-și cunoșce pusețiunea și a-și scri apără asistintia. —

Veteranul nostru nationalistu,

Dlu *Ivane Arcossi*, mai antaiu.

Cu datulu din *Aradu* 3 sept. apoi 4 noem. a. c. ne poftesc cu tota staruintia a-și publică — într’o cauză, care noi din capulu locului am fi doritu să nu fie essistat, și pre care de multu o ținem de postrecută, — următoriele:

Prin cea dantă, în urm’a invalmasiei născute între dlu deputatu și între alegătorii sei, din cauză a unor expresiuni ale numitului, ce împăreau ambigue, — spre lamurirea acolora — interpelatiunea:

Cum întielege dlu deputatu *Bonciu* conceptulu de „statu”? Pre cine considera densulu de membri ai statului?

Ce întielege prin „patria” și prin fii ai patriei, — cu drepturi și obligațiuni?

Se faceau aceste întrebări în bun’a credință, că ele bine lamurite, trebuiau să facă a încetă tota diferința între alesu și alegători.

Nepublicandu-se acestea și cu motivarea lotu, veteranul nationalistu ni tramise a două, care suna:

Cuvențarea deputatului dietale *Demetriu Bonciu*, alesu în Cerculu Buteniloru, Cotulu *Aradu*, ținuta în ședința din 21 aprilu a. c. cu ocaziunea desbaterilor asupra proiectului de lege despre notariatulu publicu, — precum este cunoscutu, pentru unele expresiuni și resp. eseporatiuni cam drastece și ceivoce — a alarmatu pre mai multi alegători ai numitului deputatu și — a produsu o mișcare, mergendu unii până a-și dechiară formalmente *ne-credere*, alții érași, între cari și câțiva straini, anume magiari, — *incredere*. Astfelu s’a escatu cërta și — două partide romane în acelu cercu ceea-ce pe mine m’a indemnatu, pe calea corespondinței, a me adresă unui cunoscutu din partid’a *ne-crederei* și a-lu svatuf, să se siléscă a mediloc *pace*, ca nu cumva pentru unele apresiuni neampenite bine, prin urmare pentru o scapare de limba a vorbitorului, să se incuibe între Romani cërta desbinatoria.

Epistol’a mea, pe cum m’am informatu, a fost impartasita mai multor membri din partid’a curatu romana, și dacă a și lipsitu dora efectulu doritu, celu pucinu partid’a nu avea cuventu de a presupune din parte-mi tendința seducatoria în favorulu deputatului său alegătoriloru. Într’aceea est epistol’a deschisa, în „*Albina*” nr. 62, care nu se mai pôte dice *pripita*, căci autorulu a avutu timpu de a judecă ce scrie, repetiendu, că elu, deputatulu *Bonciu*, din adinsu, din convingere, din punctu de vedere patrioticu, a rostitu, cele-ce a rostitu într’o favorea suprematicului magiarismu. Acésta respicere — m’a compromisu, avendu acuma partid’a indemnă d’a me judecă de nesinceru. Deci pentru că s’e-mi potu justifică pasulu epistolei, am fost tramisu *Albinai* o interpelatiune la adresă dlu *Bonciu*, poftindu ca s’e-și lamuréscă motivele convingerii, și conceptulu seu despre *Statu* și patria, dara pe langa tôte că obiectulu e nationalu, și deci cu totu dreptulu poteamu speră publicarea, totusi nu s’a publicatu; deci me sentu îndreptățitu, pe langa dechiararea, că nici voui să vatemu persón a, nici lege, ci curatu numai

spre justificarea epistolei mele, dorindu a semnifică opiniunea mea despre *statu* și patria, a cere și a dá lamurire, ca apoi cei interesati să judece după anim’a și consciința lor.

Convingerea adevărata e rezultatulu combinatiunei serióse a tuturor justărilor atingetorie de obiectu; anume în casulu vorbirei, institutiunilor diverse și specialminte a limbelor nationali, usitate în tiera poliglota. Orice convingere altcum căscigata, e falsă, asemenea unui instinctu.

Pe langa opiniunea mea, óre convingerea dlu deputatu *Bonciu* — cum e formata? Ce basa are?

Statulu — înainte de 1848 érá numai asistocratia, și cu o parte a birocrației; aci din sinulu propriu se alegeau ablegatii pentru dieta și se dooblegau cu instructiune scrisă, strinsu observanda, éra în casuri de abatere dela instructiune, se revocau. Dela 1848 încóci toti locuitorii séu civii patriei, ca fiii ai Statului, au dreptulu d’a alege și a fi alesu; éra în loculu instructiunei scrise și a revocatiunii, usulu a statoritu *Programulu Candidatului*, în care candidatulu promite partinire, apărarea și efeptuire vointiei alegătoriloru.

Dupa natur’a și însemnata alegerei dara, de sene se întielege, că Candidatulu trebuie să-și facu socotél’a, și dacă nu se sente de ajunsu capace, séu dacă postulatele alegătoriloru ori din ce cauză, un le pôte primi, atunci elu va deprecă alegerea; dara dacă s’a invoitu de aprimit’o odata, prin acésta primire se desbraca de totu egoismulu seu, și elu ca re-presentante — devine vointia alegătoriloru după toc-méla; lui nu-i e iertatu a avé alta opiniune, nici chiar convingere, decâtu la care s’a obligatu alegătoriloru; séu — dacă mai tardiu obvine casulu de necompatibilitate cu convingerea sa, și de acésta convingere pôte să se deslipéscă, apoi va depune mandatulu și va dá ocaziune alegătoriloru să-și alege altu reprezentante; căci altfelu pasindu, lumea este îndreptățita să créda, cumca programulu dela începutu nu va fi fostu sinceru, ci l’a adoptatu numai pentru d’a inseliá pre alegători.

Într’o tiera poliglota, diverse nationalități potu să aiba diverse institutiuni, dara statulu e doctoriu și pôte numai asiá alogulă pe acelea, ca pararelu să se sustiena langa ele, și — un’a să nu vatemu pe alt’a.

Patria — e teritoriulu stabilmintu împoporatu și regulatu de o societate compusa de diferiti ómeni, familii, popora, cu diferite institutiuni, garantate din partea statului. Între institutiunile locuitoriloru, cele mai însemnate sunt: *Cultulu religiosu, limb’a*, datinele seculare și religióse. Acestea tôte numai simultan constituéscu *patria*, de felu nu și separate.

Obligamentul statului de a întieți totu binele și de a garantă totu bunulu civilorulu atātu celu materiale, câtu și celu spirituale, cu obligamentul civilorulu de a portá sarcinele patriei, sunt reciproce; lipsindu un’a, încéta bas’a celu altulu.

Combinandu tôte acestea mai înainte de ce a aparatu epistol’a deschisa a dlu *Bonciu*, în credința că dsa înainte de alege și-va fi facutu socotél’a, va fi essaminatu institutiunile și tendințele alegătoriloru, am avutu — credu — cauza de a supune din parte-i gresiéla; am avutu cauza dara și de a comendá pace între alesulu cerculu și între alegători; și acésta cu atātu mai vertosu, căci de o parte starea materiale a reprezentantului, mai buna decâtu medilocia, nu i potea fi indemnă spre venarea vr’unui scopu egoisticu, érá de alta parte mi-am adusu a minte, că au vorbitu și scrisu în interesu nationalu — *alta data*.

Deputatulu *Bonciu*, prin epistol’a deschisa și-a invescu fact’a totalminte în alta coloré, căci nici pe langa convingere propria adevărata, nici pe langa falsă, instinctiva, nu i érá permisă a se exprima în contra programulu seu, mistificandu-lu invederatu în favorea unei limbe și unei superiorități, ce degrada și vatemala institutiunea limbii alegătoriloru sei, și pentru drepturi de una limba eschisiva, fia aceea ori-care, nici chiar din punctu de vedere patrioticu; căci fericirea patriei nu se astépta dela una parte a civilorulu, de la progresulu ori-cátu de mare nu

mai a unei’a, ci dela concursulu tuturor; precandu daca o parte însemnata și vede institutiunile principale dripite în piciora, aceea parte pôte și-va senti și obligamentul seu de concurența la sustinerea patriei nimicitu! Opiniunea dara și sustinerea ei mortisiu în asta directiune, trebuie să fia avutu în ascunsu motivu nemor alu; și din acésta cauză cauta să-mi *revocu epistol’a*, despre care amintii mai susu, că — am adresat’o unui cunoscutu din partid’a nationale.

Din numerulu subscrisu în produs’a adresă de incredere, în care nru să fie multi neromani, — nu va pôte deduce dlu reprezentante recerut’a spriginire morale pentru sene, de óra-ce partea cea luminata, partea cu basa naturale — fora tóta indoiel’a este în taber’a contraria: și pentru aceea nici că ajuta ceva a citá nrulu, căci nrulu aci nu apéscă nemica. *I. Arcossi.*

Insciintiare — dloru preoti mai vertosu!

Dupace lips’a manualeloru de cuventări funebrale ó forte sentita, și eu am fostu provocatu din partea unor’a a face un asemenea manualu, mi-am propusu a me încercá și pre acestu terenu alu literaturii besericesci; — dar’ fiindu în urm’a încercărilor mele literare de mai înainte, sum doblegatu veneratului publicu cu repararea tomului I. alu cuventărilor besericesci, — m’am resolutu a împreună tomulu cuventărilor funebrale cu editiunea a II. a tomului I, — tiparindu aceste două opurele succesivminte unulu după altulu.

Contandu asiá dara pre bunavointia veneratului cleru romanu, deschidu prenumerațiune la opurele aci idegetate:

1. *Cuventari besericesci*, (acomodate pentru ori ce tempu.) tomulu I, editiunea a două, corectata și amplificata.

2. *Cuventari funebrale séu la morti*, pre lucrute după temele cele mai alese și mai aplicabili, cu respectu la diferitele étati și căli ale vieții omenesce.

Ambe opsiorele acestea se voru estende câte la unu tomu separatu de 10—12 côle tiparite, în optavu mare și papiru mai finu de câtu în opurele de pana acuma, și se voru pune suptu tipariu în succesiune neîntrerupta indata ce concursulu prenumerațiloru va fi în stare de a suportá spesele tipariului.

Pretiuulu prenumeratiunei pentru tomulu de sub nrulu 1, va fi casu la editiunea I. numai 1 fl. v. a; éra pentru tomulu cuventărilor funebrale de sub nrulu 2, va fi 1 fl. 50 cr. v. a. Cei, cari voru a prenumera pre ambe tomurile de-odata, voru pôte capetá ambele cu 2 fl. 20 cr. v. a.

Acci domni preoti, cari au prenumeratu pana acuma la editiunea a două a tomului I, — considerandu-se de prenumeranti numai la tomulu acésta, voru avé bunetate a insciintiá, déce voescu să aiba și tomulu cuventărilor funebrale? și în casulu acésta, voru pôte primi ambe tomurile cu pretiuulu de 2 fl. 20 cr. v. a.

Trametera pretiuulu de prenumeratiune se lasa în bunavointia domnilor prenumeranti, standu-li în voia libera, ori a-lu tramete în ainte, de-odata cu col’a de prenumeratiune, ori numai la primirea cărților prenumerate.

Celocantiloru dela 10 esemplarie prenumerate, ori din care tomu, se va dá gratificatiune — ca și pana acuma, câte unu esemplariu rabatu.

Ambe tomurile voru est de supt presa celu multu pana la capetulu lui aprilu 1875.

Cu asta ocaziune am onóre a incunosciintiá, că din tomulu II. alu cuventărilor besericesci, tiparite în anulu curente, mai stau la dispozitiune cam 200 de esemplaria, și rogu totu odata pre domni cari suntu în restantia — nu numai cu pretiuulu tomului II, ci inca și alu celui I, să bene-voiescă măcar cu finea anului curente, a-mi tramete sum’a restante, cu atātu mai vertosu, căci spesele de presa ale tomului II, nu suntu solvite, éra pentru tomulu I, edit. prima, am de a face ratiociniu în foile publice, fiindu destinatulu diumetate din venitul curatu, pentru fundulu academiiei romane de drepturi.

Contandu și astadata la sprigin’a onoratului publicu romanu, cu destinsa reverin-

ția me subscriu, *Gherla* (Szamosújvár.) în 1. noemvre 1874.

Joane P. Papiu.

spirituale la institutul corectoriu reg. trans și aesore consist.

Concursu

Pentru statiunea invetiatoréscă dela scol’a confes. gr. or. rom. din comun’a *Ruginosu*, protopresviteratulu *Caransebesiu*, cu terminu de o luna.

Salariulu anualu e: 120 fl. v. a. în bani, 24 meti de cucuradiu în bóbe, 8 orgii de lemne, 2 jugere de livada și cartiru liheru cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acestu postu să-și substérna petitiunile pana la finea lui noemvre a. c. st. v. la protopresbiteratulu acésta, adresate catra sinodulu parochialu, și instruate cu tôte documentele prescise de statutulu organicu.

Ruginosu, în 13 oct. 1874.

În contielegere cu pré on. d. protteru tractualu.

1—3

Comitetulu parochialu.

„Albina”

Institutulu de creditu și de economi, în Sibiu.

Domnii posesori ai certificatelor de actiuni ale institutului nostru, cu nr-ii: 285, 361, 362, 363, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 574, 649, 650, 681, 682, 683, 684, 685, 700, 706, 715, 724, 794, 820, 821, 826, 1020, 1021, 1040, 1041, 1048, 1072, 1074, 1078, 1111, 1112, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1149, 1150, 1151, 1168, 1187, 1195, 1314, 1318, 1332, 1352, 1359, 1364, 1449, 1450, 1485, 1486, 1487, 1488, 1489, 1490, 1491, 1492, 1493, 1494, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1960, 1961, 1972, 1973, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2191, 2196, 2213, 2214, 2215, 2318, 2335, 2350, 2467, 2468, 2470, 2605, 2625, 2628, 2630, 2741, 2748, 2796, 2797, 2798, 2799, 2800, 2801, 2802, 2843, 2844, 2845, 2846, 2847, 2848, 2849, 2850, 2851, 2852, 2853, 2854, 2855, 2856, 2857, 2858, 2859, 2860, 2861, 2862, 2863, 2864, 2865, 2866, 2867, 2868, 2869, 2870, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875, 2876, 2877, 2883, 2884, 2901, 2924, 2935, 2936, 2942, 2943, 2944, 2945, 2946, 2953, — sunt rogati, a respunde la cas’a institutului nostru ratelorestanti după actiunile d-loru aci insirate în consunetu cu publicatiunea din 1. iuniu 1872, nr. 337, celu multu pana în 6 septemani dela publicarea din urma a acestei provocări, pentru evitarea urmărilor prevediute în §. 11 din statute, respective a anulării certificatelor amintite.

Sibiu, 12 novembre 1874.

Directiunea institutului de creditu și de economi „Albina.”

2—3

De mare importantia!

Dr.

Alexandru Popoviciu,

Mediculu romanu dela bázile lui *Ercule* langa *Meedta*,

prin acésta are onóre a face cunoscutu P. T. Publiculu romanu și Clientelei sale peste totu, cumca a deschisu

„Salonu de consultare”

în *Viena*, *Asperngasse* nr. 1. în faci’a otelului „Europa.”

Densulu primescu asup’a sa — arangiarea de consulte medicali cu medicii specialisti, dintre celebritățile *Vienei*, după natur’a și gravitatea casuriloru, ratiionandu Professoriloru essactminte despre suferințele pacientiloru, pentru ca acésta și anume Romanii straini în *Viena*, să nu mai fie sedusi și speculati de felicitimă de ciarlatani.

Pacientii neconoscători de limba și for’ de orientare în *Viena*, la locuintiia sa potu avé unu internatu cu totulu comoditu și în tóta privința satisfactoriu.

Înt’unu cuventu: **Dr. Alexandru Popoviciu** primescu în salonulu seu a supra-și ori-ce insarcinare, ce atinge sfer’a medicale, precum și ingrigirea pentru internarea bolnaviloru pe la institutulu de sanetate corespundtatorie, s. a. s. a.